

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conivgio Doctrina

Wigand, Johann

Jhenæ

VD16 W 2745

De Materia In Qva.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36207

DIVORTIIS.

Hominibus indoctis, manifestis criminibus obnoxiijs, & infamibus, rapacibus, committere iudicium de causis Matrimonialibus. Quales enim deceat esse iudices, docet verbum Dei.

DE MATERIA IN QVA.

De violatione & separatione desponsatorum supra suo loco est dictum. Hic verò tantum de maritis & vxoribus, qui legitime copulati sunt, atq; cohabitarunt coniugaliter, agitur, quos lex in quibusdam certis casibus, diuellit ac distrabit. Vbi igitur non fuit solennis copulatio atq; cohabitatio coniugalis, ibi non fit diuortium propriè loquendo.

DE MATERIA CIR- ca quam.

Versatur autem diuortium circa casus quosdam, seu causas graues, quæ separationem illam legitimam facere cogunt.

Sunt autem causæ diuortij, in sacris quidem literis expressæ, tres, nempe:

Mors.

Adulterium.

Desertio.

M S

De

DE CONIUGI

De morte quidem, Paulus disertè inquit Rom. 7. Quæ sub viro est mulier, viuenti viro alligata est legi. Si autem mortuus fuerit vir eius, soluta est à lege viri, Item, si mortuus fuerit vir eius, liberata est à lege viri, vt non sit adultera, si fuerit cum alio viro. Item 1. Corint. 7. Mulier alligata est legi, quanto tempore vir eius viuit, Quod si dormierit vir eius, liberata est à lege. Cui autem vult, nubat, modò in Domino. Sic mortuo Nabat, David libere quicit Abibail. 1. Reg. 15.

Videndum autem est, si quis in loco peregrino ac remoto, dicitur extremum diem clausisse, vt certa proferantur testimonia.

De adulterio Christus clarè inquit. Qui dimiserit vxorem suam, EXCEPTA fornicationis causa, facit eam mœcham, hoc est, propter adulterium licet facere diuortium. Math. 5. 19. Item Romanorum 7. definitur Adulterium: Mulier viuenti viro vocabitur adultera si fuerit cum alio, hoc est, Adulterium est, quando coniunx coniuge viuenti, suum corpus alij communicat, ante legitimam separationem.

Rationes quoq; sunt perspicue, quia adulter fit quasi homicida sui corporis. Primum, quia

DIVORTIIS.

illa cum coniuges sint vna caro, iuxta divi-
nam vocem, adulter eam unitatem scindit, se-
qua inde auellit flagitioso scelere, contra Dei
ordinationem. Deinde, quia in supplicium capi-
tale incidit, iuxta Dei sanctionem. Nam Deus
inquit Leuit 20. Si mœchatus quis fuerit cum
uxore alterius, & adulterium perpetravit, cum
coniuge proximi sui, morte moriantur et mœ-
chus et adultera. Eadem lex reperitur Deu. 22

Iam si Magistratus pius, rectè suo officio
fungitur, & sicuti in Deuteronomio dicitur,
malum de Israel aufertur, res est planior, quàm
si Magistratus ista anathemata terræ patitur
vivere, ac vel conuiuet, vel exigua pœna eos
quasi leuiter fricat.

Porrò necesse est adulterium coràm iudi-
cio, liquidè probari. Sunt et alia circumstantiæ
considerandæ, vt ne ipse maritus prostitu-
erit coniugem, aut alia ratione ei præbuerit occa-
sionem, Adfert et coactio seu oppressio quan-
dam moderationem. Item ea pars, quæ alterâ
accusat, sit immunis ab eo scelere.

De desertione Paulus inquit .i. Corint.
7. Quod si infidelis discedit, discedat, Non enim
seruituti subiectus est frater, vel soror in ta-
libus.

ES

DE CONIUG.

Est autem desertio, quando coniugem maliciose deserit, coniugalia officia subtrahens, atq; coniugem in periculis animæ & corporis relinuens.

Infidelis porro est non tantum, qui ritus ethnicus est, vel à Christiana religione deficit, sed etiam, qui omnis timoris Dei, omnis fidei datae coniugi, omnium storgarum erga liberos obliuiscitur, & contra Dei ordinationem, veluti astorgos coruus, suos pullos & matrè deserit, fami atq; periculis eos omnes obiciens.

Est autem desertio alioqui duplex. Alia est desertio coniugis spontanea & maliciosa, quam in presentia describimus, ein mutwillig weglauffen. Alia est desertio quasi coacta, ut ablegatio nomine Reipublicæ in loca remota, vel ad miliciam honestam.

Item quæ fit vtriusq; coniugis bono consensu, ut sunt negociationes, quæ adferunt peregrinationes in longinquas regiones. Item captiuitates. Sed in hac discessione, maritus habet voluntatem & propositum, quam citissime redeundi ad suos, & omnis generis officia præstat, in scribendo, et mittendis sumptibus, quantum potest, & impeditur contra suam voluntatem, quò minus tempestiue ad suam do-

mutu

DIVORTIIS.

et familiam reuertatur. Eiusmodi autem
circumstantia, in iudicijs sententiam mode-
ratur. Possent igitur hæc honesta causa absen-
te, vocari discessio à coniuge, altera verò ma-
liciosa absentia, propriè diceretur desertio.
Nam non omnis discessio, est desertio, desertio
vera ipsa, non est simplex discessio, sed viola-
tio matrimonij. Desertor enim non habet ani-
mum reuertendi & cohabitandi, aut iuuandi
coniugem debitis officijs, Sed de vocabulis non
disputabimus prolixius.

Aliud quoq; est, quando propter offensio-
nem ex ira ad breue tempus coniunx discedit
à coniuge, & apud honestos homines degit. Al-
tè est desertio. Nam Diabolus coniugij hostis
interdum serit dissidia inter coniuges, & ex
ira, quæ impedit iudicium, aliqua breuis disces-
sio fit. Sed vbi deflagrauit astus animi, rede-
unt in gratiam coniuges, & iniurias mutuas
sibi inuicem condonant, & obliuiscuntur. Ope-
ra enim danda est, ne eiusmodi desertiones ex
ira factæ, diu tolerentur à Magistratibus &
Pastoribus, ne Diabolus alia peccata & ma-
la, ex hoc principio texat.

DE VICINIS CASIBVS.

Quidam plures casus, seu causas diuor-
ij recensere solent, quæ aliquam affinitatem
hærent